

skal træffes ud fra kriterierne i EU's adfærdskodeks for våbeneksport.

Medlemsstaterne skal bevare oplysninger i mindst 10 år om alle personer, der får tilladelse til formidling.

Medlemsstaterne kan tillige vælge at indføre en ordning, hvorefter formidling kun må foretages af på forhånd autoriserede personer, ligesom medlemsstaterne kan vælge at etablere et register over formidlere. Der skal imidlertid uanset registrering eller autorisation som formidler indhentes tilladelse til konkrete formidlingsaktiviteter som angivet ovenfor.

Der skal etableres et system for udveksling af information om formidlingsaktiviteter mellem medlemsstaterne og, i relevant omfang, med tredjelande.

Endelig er medlemsstaterne forpligtede til at etablere sanktioner, herunder strafferetlige sanktioner, for at sikre effektiv håndhævelse af kontrollen med formidling.

Der er ikke fastsat nogen frist for gennemførelse af den fælles holdning. Der er endnu ikke sket gennemførelse i Danmark, men det er hensigten, at arbejdsgruppen efter afgivelse af nærværende rapport skal udarbejde forslag til regler om våbenformidling i overensstemmelse med den fælles holdning.

3.8. Dual use-forordningen

Reglerne om produkter med dobbelt – dvs. såvel civil som militær – anvendelse omfatter ikke våben og har således ikke direkte relevans for spørgsmålet om indførelse af kontrol med transport af våben. Reglerne gennemgås imidlertid kort nedenfor for at sætte våbenområdet i perspektiv.

Dual-use forordningen⁹⁾ er grundlaget for kontrol med udførslen af sensitive produkter, der både kan anvendes til civile og militære formål. Eksempler på dual-use produkter er:

- IT produkter, computere og computersoftware,
- Telekommunikationsudstyr,
- Måleudstyr,
- Kemikalier, og laboratorieudstyr

Eksportkontrollen med dual-use produkter varetages af Erhvervs- og Boligstyrelsen under Økonomi- og Erhvervsministeriet. Blandt de væsentligste træk ved dual-use forordningen kan nævnes:

- Forordningen indeholder den Dual-use liste, som er vedtaget i Wassenaar, jf. afsnit 3.3. De produkter, der er opført på listen, er under eksportkontrol. Det betyder, at eksportøren skal indhente tilladelse fra den kompetente myndighed – i Danmark Erhvervs- og Boligstyrelsen – for at udførslen kan foretages lovligt.
- I visse tilfælde er også produkter, der ikke findes på kontrollisten, under eksportkontrol. Grundlaget er de såkaldte catch-all bestemmelser i dual-use forordningen. Bestemmelserne omfatter produkter, som kan anvendes i forbindelse med udvikling eller produktion af masseødelæggelsesvåben eller missiler til fremførelse af masseødelæggelsesvåben. Bestemmelserne omfatter desuden produkter, der kan anvendes til udvikling af konventionelle våben, hvis udførslen sker til lande under en international våbenembargo.
- Forordningen indeholder regler og procedurer for udstedelse af udførselstilladelser for dual-use produkter.
- Retsgrundlaget er EF-traktatens bestemmelser i artikel 133 om den fælles handelspolitik.
- Samhandelen med dual-use produkter i det indre marked er – bortset fra nogle få meget sensitive produkter – ikke under eksportkontrol.
- Udførsel til en række nærtstående lande kan foretages meget enkelt under en såkaldt generel fællesskabsudførelstilladelse.
- Der kræves udførselstilladelse for software og teknologi på kontrollisten, også i de tilfælde hvor overførslen finder sted ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til et bestemmelsessted uden for Fællesskabet.

Forordningen fastlægger en række fælles kriterier, som medlemsstaterne skal tage i betragtning, når de tager stilling til ansøgninger om udførselstilladelser. De kriterier, der er fastlagt i adfærdskodeksen for våbeneksport i EU, gælder således også for udførslen af dual-use produkter.

Forordningen omfatter imidlertid hverken kontrol med formidling (»brokering«) i forbindelse med disse produkter eller deres transport. Det forventes, at der vil blive stillet forslag om, at kontrollen med disse produkter udvides til at omfatte formidling. Der er dog for tiden ingen